



Nuorten Metsäneuvosto 16-18.01.2025

RAPORTTI

Nuorten metsäneuvosto kokoontui järjestyksessään toisen kerran kolmipäiväiseen kokoukseen. Neuvoston päämääränä on tuottaa toimenpide-ehdotuspaketti kansallisen metsästrategian toteutukseen. Maa- ja metsätalousministeriö oli asettanut neuvostolle kysymyksen metsien kiinnostavuudesta ja nuorisoviestinnästä. Ministeriön aiheen lisäksi neuvostoa valmistellut työryhmä oli asettanut aiheeksi kestävän ja oikeudenmukaisen metsienkäytön sukupolvien välillä.

16.01.2025 | TAUSTOITUSTA JA TUTUSTUMISTA

Neuvoston kokouspäivät avattiin maa- ja metsätalousministeriössä, jossa ministeri avasi neuvoston kokoontumisen. Neuvoston jäsenillä oli mahdollisuus esittää kysymyksiä ministerille ja muille metsästrategian toteutuksessa mukana oleville ministeriön virkahenkilöille.

Keskeisimpinä nostoina neuvoston esittämät kysymykset koskivat laajasti metsäpolitiikkaa ja siihen liittyviä sidosryhmiä. Erityisesti nuorten osallistumista metsäpolitiikan valmisteluun korostettiin, samoin kuin metsänomistajien ja muiden sidosryhmien roolia. Myös ministerin henkilökohtaista suhdetta metsään ja sen vaikutusta päätöksentekoon kysyttiin. Lisäksi kysymyksissä käsiteltiin metsäsuhteen ristiriitoja, susipolitiikkaa, avohakkuita, metsien suojelua, metsäopetuksen merkitystä, EU:n vaikutusta metsäpolitiikkaan sekä kuntien roolia metsäasioissa.

17.01.2025 | TAUSTOITUSTA JA TYÖPAJATYÖSKENTELYÄ

Neuvoston ensimmäinen työstöpäivä alkoi asiantuntijapuheenvuoroilla ja -paneelikeskustelulla. Asiantuntijapuheenvuorojen jälkeen neuvoston jäsenten oli mahdollista käydä keskustelua puhujien kanssa. Nuoret nostivat keskusteluun seuraavia aiheita:

Metsätiedon ja -laskennan avoimuus: Keskustelijat kiinnostuivat erityisesti metsäpäästöjen laskennasta ja sen läpinäkyvyydestä. Toivottiin lisää tietoa laskentamenetelmien perusteista ja niiden päivittämisen tarpeellisuudesta. Nuoret miettivät, miksi metsät ovat LUKE:n 15.1.2025 julkaistun tiedotteen mukaan muuttuneet hiilinieluisista päästölähteiksi 2021. Nuoret toivovat kansallisen metsästrategian kohdan 1.2 mahdollisesti vanhentuneen tiedon tarkastamista niin, että ilmasto-, biodiversiteetti- kuin kestävyystoimia uudistettaisiin ja toteutettaisiin ajanmukaisen tiedon valossa.

Metsänomistus ja tulevaisuus: Muuttuva omistajapohja herätti huolta metsänhoidon jatkuvuudesta. Pohdittiin, miten tuetaan uusia metsänomistajia ja miten varmistetaan, että metsiä hoidetaan kestävästi myös tilanteissa, joissa omistajat eivät asu metsän lähellä. Nuorissa herätti huolta metsänomistuksen siirtyminen sijoitusrahastoille, joiden toiminnan kestävyys herätti epäilyksiä.

Metsänhoito ja luonnonsuojelu: Keskustelussa pohdittiin, miten metsänhoitoa voidaan kehittää niin, että se edistää sekä puuntuotantoa että luonnon monimuotoisuutta. Todettiin, että luonnon monimuotoisuutta edistävästä toimista pitäisi tehdä metsänomistajille taloudellisesti kannattavampaa. Tärkeitä teemoja olivat myös susipolitiikka ja vesistöjen suojelu. Lisäksi keskusteltiin sertifiointin merkityksestä ja valvonnasta.

Metsäpolitiikan tavoitteet ja oikeudenmukaisuus: Keskustelijat pohtivat metsäpolitiikan tavoitteiden saavuttamista ja niiden oikeudenmukaisuutta. Esiin nousi kysymys siitä, miten metsänomistajat saadaan sitoutettua metsänhoidon tavoitteisiin, kun hyödyt kohdistuvat koko yhteiskuntaan.

Paneelikeskustelu kestävydestä ja metsistä

Paneelissa metsäpolitiikasta osallistujat määrittivät käsiteltävät aiheet ja kysyivät panelisteilta muun muassa biotalouskertomuksen vaikutuksesta metsäpolitiikan suuntaan, metsän monikäytöstä, omistajuuden muutoksista, metsänhoidon menetelmistä ja niiden vaikutuksista luontoon sekä metsäpolitiikan tavoitteista. Paneelissa korostettiin metsätiedon avoimuuden tärkeyttä ja sitä, että metsäpolitiikan päätöksissä tulee huomioida sekä taloudelliset että ekologiset näkökulmat. Lisäksi keskusteltiin siitä, miten metsäalaa voidaan kehittää kestävästi ja miten eri sidosryhmät voidaan saada mukaan yhteiseen keskusteluun. Paneelin osallistujat olivat yhtä mieltä siitä, että metsä on tärkeä yhteinen resurssimme, jota tulee hoitaa tuleville sukupolville. He korostivat myös, että metsäpolitiikan tulee perustua tieteelliseen tutkimukseen ja että päätöksenteossa on otettava huomioon eri sidosryhmien näkemykset. Keskustelun ilmapiiristä välittyi selvästi aiheiden tunnepohjaisuus ja miten merkityksellisiä aiheet ovat suomalaisille.

Neuvostossa paikalla olleet asiantuntijat:

- **Maria Pohjala**, asiantuntija, kansainväliset metsäasiat, MTK
- **Nora Arnkil**, luonnonhoidon asiantuntija, TAPIO
- **Marika Makkonen**, metsätalousliiketoiminnan johtava asiantuntija, LähiTapiola
- **Viliina Evokari**, projektipäällikkö, Metsähallitus
- **Mikko Alhainen**, erikoissuunnittelija, Suomen riistakeskus, metsänomistaja, tilallinen, Häme Highland Honey
- **Anniina Kostilainen**, metsä- ja ympäristöpäällikkö, Sahateollisuus ry.
- **Timo Reko**, kehittämispäällikkö / ympäristö, KERÄ-verkosto – Maaseudun sivistysliitto
- **Tuulikki Halla**, väitöskirjatutkija / ammatilliset metsäsuhteet, metsätieteiden osasto, luonnontieteiden, metsätieteiden ja tekniikan tiedekunta, Itä-Suomen yliopisto

TYÖPAJA 1 | Mitä on kestävä metsänkäyttö sukupolvien välisen oikeudenmukaisuuden näkökulmasta?

Työpajassa 1 nuorten metsäneuvoston jäsenet aloittivat työskentelyn käsittelemällä sukupolvien välistä oikeudenmukaisuutta metsien käytössä taloudellisen, sosiaalisen ja ekologisen oikeudenmukaisuuden näkökulmista. Aihetta käsiteltiin palvelumuotoilussa käytettävän tuplatimanttimalin avulla. Keskusteluissa nousi mm. julkisen keskustelun polarisaatio, sukupolvenvaihdokset, metsäalan kehitys ja innovaatiot, elonkirjon (luonnon monimuotoisuuden) näkökulmat yhdistettynä talousajatteluun sekä tiedon saatavuus.

Työstössä osallistujat tunnistivat seuraavat ongelmat:

1. Tulevien sukupolvien metsänomistajilla ei ole riittävää tietämystä taloudellisesti, sosiaalisesti ja ekologisesti kestävästä metsänhoidosta.
2. Elonkirjon saaminen osaksi metsätalousajattelua.
3. Faktapohjainen, ei-kärjistynyt ja helposti ymmärrettävä tieto ei saavuta potentiaalisia ja tulevia metsänomistajia.
4. Metsäkeskustelun polarisoituminen ja dialogin puute.

TYÖPAJA 2 | nuorisoviestinnän kehittämisestä ja metsäalan kiinnostavuudesta

Työpaja 2 käsitteli ministeriön asettamaa kysymystä metsien kiinnostavuudesta ja nuorisoviestinnän tehostamisesta. Neuvosto aloitti työstön määrittämällä osakysymyksiä ministeriön asettamalle kysymykselle, pyrki löytämään niihin vastaukset ja näiden pohjalta työsti toimenpide-ehtotuksia.

Keskusteluissa osallistujat pohtivat koulutuksen ja koulujen merkitystä metsätietoisuuden kasvattamisessa, viestinnässä nuorille tuttuun kanaviin ja sosiaalisen median vaikuttajien hyödyntämistä, mediakriittisyyttä ja -lukutaitoa, viestinnän taustojen ja tavoitteiden läpinäkyvyyttä, metsiin liittyvän yhteisen tietopohjan luomisesta sekä metsien kiinnostavuuden taustatekijöitä.

18.01.2025 | TOIMENPIDEPAKETIT

PAKETTI 1

Mitä on kestävä ja oikeudenmukainen metsänkätö sukupolvien välisen oikeudenmukaisuuden näkökulmasta?

Osin samansisältöiset toimenpidepaketit 1 ja 2 syntyivät erillisten työryhmien keskusteluista ja toimivat toisilleen vaihtoehtoisina ratkaisuin. Näiden esitysten rinnakkainen syntyminen tuo ilmi metsäopetuksen tärkeyttä.

1. Lisätään peruskoululaisten metsätietoisuutta kehittämällä oppimiskokonaisuus

Kuvaus

- a. Kehitetään valinnainen oppimiskokonaisuus, jossa käydään läpi kokonaisvaltaisesti metsiin liittyviä teemoja:
 - metsänkätön menetelmät
 - metsäsektorin ammatit
 - ekosysteemipalvelut
 - ilmastotavoitteet ja hiilinielut
 - monimuotoisuus
 - talousmetsän kestävä kasvatus
 - metsänsuojelu
 - riistatalous
 - kulttuuri ja historia
 - metsiin liittyvät hyvinvointivaikutukset

- b. Oppimiskokonaisuus tulee sisällyttää opetussuunnitelmaan valtakunnallisena valinnaisaineena. Valinnaisaine tulee olla mahdollinen valita muiden valinnaisaineiden rinnalla. Vaihtoehtoisesti oppimiskokonaisuutta voidaan tarjota esimerkiksi yhdistyksille tai järjestöille tai osaksi Harrastamisen Suomen Mallia.
 - retket konkreettisenä toteuttamismuotona

Vaikuttavuus:

Nykyisten ja tulevien metsänomistajien, metsäharrastajien ja metsäammattilaisten tietopohja vahvistuu.

2. Lisätään perusopetuksen ja toisen asteen opetussuunnitelmiin oppiainerajat ylittävää metsäopetusta

- a. Opetussuunnitelmiin tulee sisällyttää ilmiöoppimisen keinoja.
- b. Sovelletaan kolmannen sektorin ja paikallisten toimijoiden olemassa olevaa osaamista ja resursseja opetuksessa.
- c. Osana opetusta lapset ja nuoret on vietävä metsään.
- d. Hyödynnetään olemassa olevaa osaamista ja paikallista kokemusta myös opetuksessa; esim) metsäviikko, Metsävisa, Taimiteko, It's about taimi, oppilaitosyhteistyöt (perusopetus ja korkeakoulut), yritykset (esim. metsätyömaavierailut ja simulaattorikokeilut)

Vaikuttavuus:

Lisää lasten ja nuorten kiinnostusta metsänhoitoon ja metsäalaan; kehittää metsä- ja luontosuhteita.

Lisäys: Okko Lausmaa ja Aino Liljaniemi jättivät eriävän mielipiteen toimenpide-ehdotuksesta.

3. Dialogin lisääminen nykyisten ja uusien metsänomistajien välillä

- a. Eri toimijoiden, esimerkiksi metsänhoitoyhdistysten, toteuttama verkosto tapahtumista, jossa nykyiset ja potentiaaliset metsänomistajat käyvät dialogia esimerkiksi metsän käytön mahdollisuuksista.
- b. Mainos- ja viestintäkampanja, joka on kohdennettu eri ikäryhmille, jotta he olisivat tietoisia tapahtumista.

Vaikuttavuus:

Sukupolvien välinen dialogi lisääntyy, sukupolvenvaihdoksen prosessi kevenee, metsien tulevaisuus ja metsänhoito paranee sekä metsäkulttuuri jatkuu.

4. Lisätään lainsäädännöllistä ohjausta

- a. Monimuotoinen taimenistutus osaksi lakia.
- b. PEFC-sertifikaattivaatimuksien sisältö minimivaatimukseksi lainsäädäntöön.
- c. Määräaikainen ja rajattu verohelpotus FSC-sertifioituille metsille.
- d. Määräaikainen verohelpotus metsätilojen sukupolvenvaihdoksille.

Vaikuttavuus:

Metsien monimuotoisuus ja sekapuustoisuus lisääntyy. Metsätuhoriski pienenee ja metsien resilienssi paranee. Verohelpotuksella kannustetaan tekemään sukupolvenvaihdos aiemmin.

Lisäys: Merkittävä osa neuvostosta jätti toimenpide-ehdotuksesta eriävän mielipiteen.

5. Lisätään informaatio-ohjausta metsänomistajille

- a. MHY:n ja MTK:n kampanjat luonnon monimuotoisuudesta metsätuho-riskien näkökulmasta
- b. Metsänomistajien osallistaminen keskusteluun kyselyiden ja tapahtumien avulla
- c. Laaditaan selkokieliset oppaat metsänomistajille
- d. Kannustetaan käyttämään yksinkertaisia ja ymmärrettäviä termejä

Vaikuttavuus:

Keskustelukulttuuri paranee, metsien käytön sosiaalinen hyväksyttävyys paranee ja sopeutuminen muutokseen paranee.

PAKETTI 2

- 1) Metsien käytön, metsäympäristön ja metsäkulttuurin ymmärrys lisääntyy

Ylen kanssa yhteistyössä tuotettu metsiin liittyvä dokumenttisarja
Esimerkkeinä Politiikka-Suomi, Naissotilaat, Urheilu-Suomi

- 2) Koulutukseen ja työtehtäviin hakeutuminen paranee

Kesätyöseteli, joka kohdennetaan metsäalan yrityksille nuorten työpaikkoihin viestinnässä ajatuksena nuorilta nuorille.

- 3) Lapsilla ja nuorilla on ajanmukainen tieto monipuolisesta luonnonvarataloudesta ja metsäalan ammateista

Maa- ja metsätalousministeriöön tarvitaan pysyvästi ja jatkuvasti nuorisoviestintää tekeviä asiantuntijoita, jotka tuottavat kohderyhmätietoisesti sisältöä. Asiantuntijaryhmän tavoitteena olisi tuottaa sisältöä nuorille sosiaalisessa mediassa ja lapsille heille soveltuvissa kanavissa. Tarvitsee rakentaa muutama tunnistettava somepersoonaa, jotka luovat luotettavuutta brändin sanomaan.

Nuorten metsäneuvoston taustaorganisaatiot



Maa- ja metsätalousministeriö
Jord- och skogsbruksministeriet